

Regularàs l'ús del sol

TRES AUTORS S'ENCAREN, DES DE TRES PERSPECTIVES DIFERENTS, AMB L'ALUMINOSI ESTRUCTURAL QUE ROSEGA ELS FONAMENTS DE L'ESTAT PEL QUE FA A L'ACCÉS A L'HABITATGE DIGNA

Maria Callís
Filòloga

L'article 47 de la Constitució espanyola diu que tots els ciutadans de l'Estat «tenen dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat», i que els poders públics, davant d'això, «regularen l'ús del sol d'acord amb l'interès general per impedir l'especulació». A *No robaràs* (Fragmenta, 2024), David Fernàndez recull dades que parlen d'un increment del 287% del preu de l'habitatge en una dècada enfront de l'augment de sols un 51% dels salaris per al mateix període; dades que parlen de 26 desnonaments al dia en un any —a un ritme de més d'un per hora!—; dades que parlen de rècords històrics del preu del lloguer a la ciutat de Barcelona; dades que, com clou ell mateix, de tan escandaloses, maregen.

Aquest 2024 s'han publicat dos llibres més que, des de perspectives ben diferents, abordem el robatori estructural que denuncia Fernàndez: *Ocàs i fascinació*, d'Eva Baltasar (Club Editor), i *Estuve aquí y me acordé de*

eludint l'anàlisi sociològica i l'anocratge en el moment històric concret, és tota l'estona el cos de la protagonista —condemnadada a l'anòmia, a la dissolució de la identitat en la massa informe del populatxo i la barriada— el que seguim, el que vivim sensorialment, el que patim. Pots ser per això que, si bé encara present, la tendència a l'aforisme efectista i subratllable de què pecaven les obres prèvies de l'autora queda rebaixada a un segon terme, rere la voluptuositat de la mètrica que sap esculpir.

A «Fascinació», la segona part del llibre, la narrativa de Baltasar abandona la contenció expressiva, al caire de l'esglai, d'«Ocàs», i ens endinsa en una fabulació onírica de tall gòtic en què *gore* i lirisme, joia i agonia, s'entrecruen al ritme del deliri neurotic de la protagonista i la mareteduda feta de fusta —perduda la carn— que adora i amortal·la. La pirueta narrativa i estilística té la gràcia del que és inesperat, eixampla el registre emotiu de la novel·la i deixa entreveure la pet-

ja d'autores com Mariana Enríquez o Clarice Lispector; si bé la pel·lícula hi va per altres camins, la contemplació de la bellesa de la putrefacció també ens podria menar, penso, a *La mort de Lluís XIV*, d'Albert Serra. La giragonsa literària, però, encara que és peroradora, potser no acaba de ser del tot reeixida, perquè de vegades queden al descobert les costures de la trama i la mistificació a què Baltasar, a còpia d'ambigüitats, sotmet el lector.

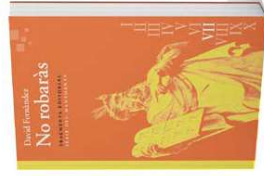
«No sé en quin moment els cosos deixen de ser nostres per passar a ser de les feines. El meu cos ja no és meu. La feina l'ha enfortit i l'ha gastat. Com si el cos sencer fos una eina», recrea Baltasar. «Para la empresa, la postergació de una resposta [a la petició de solucionar l'acumulació d'hores extra dels treballadors] és estratègica [...]»; para lulian, que es camarero de barra, debe ser inmediato. De una manera muy exacta, es el

«No sé en quin moment els cosos deixen de ser nostres per passar a ser de les feines. El meu cos ja no és meu. La feina l'ha enfortit i l'ha gastat. Com si el cos sencer fos una eina», recrea Baltasar. «Para la empresa, la postergació de una resposta [a la petició de solucionar l'acumulació d'hores extra dels treballadors] és estratègica [...]»; para lulian, que es camarero de barra, debe ser inmediato. De una manera muy exacta, es el

presencials i pecuniàries i les posicions socials, culturals i ideològiques dels treballadors. L'autora hi mostra, amb múscol narratiu i incisió periodística, la distància de vegades distòpica que separa el luxe turístic marca Barcelona dels treballadors que el sostenen. Baltasar juga amb la insurgència (i el càstig posterior, que cau com una daïlla) de la protagonista, netejadora de cases, davant del confort que es bada dòcilment davant seu en els pisos en què treballa. Pacheco ens exposa, en canvi, la realitat envitricollada, exempta d'èpica de classe i plena de contradiccions, d'un grup de treballadors que, defugint el reconeixement mutu —la vida real, ja se sap, no sol ser tan generosa—, es consideren «de classe mitjana un pelin més baixa», advoquen per la picardia del *self-made man* «un poco vivo» i frueixen de l'intercanvi de papers quan se'ls ofereix de ser hostes per un dia. —

No robaràs

David Fernàndez
Fragmenta

Ocàs i fascinació

Eva Baltasar
Club Editor

Estuve aquí y me acordé de nosotros

Anna Pacheco
Anagrama

